

BSSn4404 Výzkum konfliktu

- Ideologický konflikt
- **19.4.2021**
- **Miriam Matejova, PhD**

Program

- Ideologické konflikty
 - Politika identity
 - nacionalizmus
 - Politické ideológie a konflikt: democratic peace theory

Ideologický konflikt

- Prečo sa ľudia zapájajú do konfliktov, keď to nie je racionálne?
- **Ideológia:** systém myšlienok, viery a hodnôt používaných na pochopenie, ospravedlnenie alebo napadnutie konkrétneho politického a ekonomického poriadku

Figure 1: Conflict Stake Typology

		MOTIVE	
		Advantage	Right
STAKE	Material	i. Pure Material (e.g., conflict over strategically valuable territory)	ii. Mixed Material (e.g., useless islands disputes)
	Ideational	iii. Mixed ideational (e.g., tariff disputes)	iv. Pure ideational (e.g., religious conflict)

Source: Raymond and Welch (2014).

**Myšlienkové
predmety
sporu**

identita: členstvo v skupine a symboly, ktoré ju definujú

spravodlivosť: oprávnené pridelenie tovaru, hmotného aj nehmotného

pravidlá alebo inštitúcie: pravidlá, ktoré upravujú sociálne interakcie

Identita a konštitutívny vonkajšok

- Tí, ktorí sú „vo vnútri“ skupiny, majú prednosť pred tými, ktorí sú „mimo“ skupiny.
- Tí čo sú vnútri môžu presadzovať skupinovú „čistotu“ tým, že sa členom skupiny vyhrážajú vyhnanstvom

Statický prístup k identite

- Predpokladá, že identita je „pevná“ alebo „nemenná“.
- Spolieha sa na pozorovanie charakteristík už známych entít (napr. ženy, muži).
- Často sebareferenčný: t. j. ženy sa správajú určitým spôsobom (žensky) a muži iným spôsobom (mužne).

Dynamický prístup k identite

- Identita ako produkt diskurzov v danom čase a na danom mieste.
- Kto sme ako jednotlivci nie je ponechané na nás, ale je to stanovené a tiež obmedzené spoločnosťou.

Na zamyslenie...

- Sú konflikty častejšie produktom dávnych nenávistí zakorenených v odlišných identitách alebo sú také nenávisti manipulovateľné elitami?
- Aká je úloha nových technológií pri prehĺbovaní alebo zlepšovaní ideologického konfliktu?
- Vytvárajú extrémne časy extrémne ideológie?

Nacionalizmus a územie

- Spoločné územie vnímané ako vlasť, národná kolíska, historický domov - fyzické miesto, kde si národy môžu plniť ašpirácie“
- Podporuje pocit skupinovej osobitosti a samostatnosti

Primordializmus

- **Etnická skupina** = skupina ľudí, ktorí majú spoločnú pokrvnú oddanosť, príbuzenstvo a kultúrne vlastnosti.
- Úloha mýtov, tradície a dedičstva
- Národný štát je produktom historických procesov

Modernizmus

- Nacionalizmus je politický jav (nie prirodzený), je riadený politickými elitami (t. j. štátom)
 - Prostredníctvom komunikácie a masového vzdelávania v štandardizovanom jazyku
- Vznik národov súvisí s procesmi industrializácie a modernizácie.
- Benedict Anderson a “imagined communities”

Politické ideológie

- Demokracia ako „konečný bod ideologického vývoja ľudstva?“
- Šírenie liberálnej demokracie od konca studenej vojny

Democratic peace theory

- Dve verzie:
 - 1) individuálny model,
 - 2) cena vojny a odpor verejnosti

Individuálny model

- Demokracie sú vo všeobecnosti mierovejšie (ako nedemokratické štáty). ← do značnej miery zdiskreditovaný model
 - Ľudia sú všeobecne neochotní ísť do vojny.
 - Nedemokratickí vodcovia niekedy začínajú vojny, aby odpútali pozornosť verejnosti, čo je motivácia, ktorú demokratickí vodcovia nemajú.

Model “cena vojny”

- Dyadický model (t. j. zameranie na páry)
- Smerom k autokraciám sú demokracie rovnako bojovné ako autokracie, ale demokracie medzi sebou nebojú.
 - Počiatky pripisované Kantovi
 - Obyčajní občania sú vo svojej podstate mierumilovní.
 - V demokraciách môžu občania hlasovať za kontrolu nad politikmi.

Podpora dyadického modelu

- **Štrukturálny argument:**
 - politické spory riešené kompromisom
 - demokracie plnia svoje sľuby
 - “audience costs”
- **Normatívny argument:**
 - vzájomný rešpekt medzi demokraciami a pohrdanie autokratickými štátmi
- **Inštitucionálny argument:**
 - politické inštitúcie majú na vodcov dva účinky:
 - 1) demokratické štáty s väčšou pravdepodobnosťou vyhrajú vojny (pretože občania s väčšou pravdepodobnosťou podporia vojnové úsilie).
 - 2) vodcovia sú citlivejší na politické náklady spojené s prehranou vojnou.

Problémy s DPT?

- Je podpora demokracie riešením vojny a konfliktov?